

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

1 évre	100 L.
6 hónapra	50 L.
3 hónapra	30 L.
1 hónapra	2 L.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Str. Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám

A magyar tánc.

Vess figurát olyan cifrát,
Hogy a patkód hányjon szikrát!

A divat mindenkit kikezd, eltűnnek a régi szép magyar viselet, megváltoznak a régi erkölcsök és szokások és újabbaknak, de mindegyesetre rosszabbnak adnak helyet. A világszerte ismert szép magyar tánc is lassankint elenyészésbe megy, a szőcskeppet, tuzsopet és simmit a vidéken már vidéki is a „tánc és táncosnő”-ok s a régi csárdás, vereskos, csúrdönő stb. lassankint elenyészésbe mennek. Csárdást ugyan helyettesítik a jórészt most is az országban, de ez a mai csárdás már nagyon egyszerű, azok a szép figurák, melyek régen változatosabbá tették, lassacskán lemaradtak róla.

de még le sem győznék írni azt a szép magyar táncot, ami a közelmúltban is megvolt! Ezek országsszerte ismert táncok, voltak olyanok is, amelyek csak bizonyos vidéken jártak. Voltak olyan táncok is, ame-

lyeket csak bizonyos alkalommal roptak.

Őseink is nagyon táncos emberek voltak. Már a közmondás úgy szól: „Reggel tánc, este tánc!” Mégis a török világban a legna-

nálták azonban a tárogatósipot is vitéz katonáink, ha talp alá valót akartak fuvatni. Ez a tárogató-síp azonban nem volt azonos a ma divatos „tárogató”-val. A mai tárogatót csak a múlt század

vége felé találták ki és fogták rá, hogy ez lett volna a kuruc vitézek zeneszerszáma. A régi tárogató — melynek néhány példányát muzeumaink őrzik — tökéletesen megegyezik a török sípval, mely a török katonaságnak ma is hivatalos zeneszerszáma és ünnepek alkalmával, különösen a „bajram”-kor ennek hangjánál járják nemzeti táncukat. Táncoltak azonban őseink húros hangszerek hangjainál is, sőt mint a táncszó mondja: —

„Maga fújja’ maga járja, száradjon el a bokája” — még saját hangjuk is volt a zene más szerszám híján.

A zenészek sem voltak mindig cigányok. (Most már gramafon- és verkli hangra táncolnak!) Magyar emberből telt ki a muzsikus is.

Kalotaszegi tánc.

gyobb veszély idején is fordultak egyet, ha úgy jött a sorja. Hajdu katonáink meg vigan járták a hajdutáncot, melynek hangadója a duda vala, kitűnik Mélius Péter szavaiból: „A hajdut a bordósíp az hajdutáncra indéttja.” Hasz-

Még az urak is tartottak, még pedig állandóan, konvenció mellett

A legények bámulva nézték a deli legényeket s mikor vége volt a

Magyar táncflgurák.

síposokat, hegedősöket és egyéb muzsikusokat. Faluhelyen meg mindig akadt valami pástorféle ember, aki dudához, furulyához értett. De voltak falusi magyar muzsikusok, akik hegedűhöz is értettek. A cigány magyar nóta feletti egyeduralma csak 150—200 esztendőre nyúlik vissza, a török világ előtt meg még ritkaságszámba ment a cigány egész Európában.

A hajdutánc — úgy látszik — az idők folyamán nevet cserélt vagy átalakult. Ma már bizonyosan nem úgy járják, mint régen járták, ha ugyan egyáltalán ki nem veszett.

A mult század elején már a verbunkos volt a magyar katonák kedves tánca. Nevét onnan vette, hogy a katonaverbuváláskor járták a legjobb táncos katonák. Kiállottak a piac közepén, vagy a csárdában és délcegen elkezdtek járni (nők nélkül) kezükkel pattogatva, tenyerükkel csattogatva, közben-közben oda kiáltva a bámész legényeknek:

Magyar táncflgurák.

„Csapj fel ecsém katonának, jobb dolgod lesz, mint apádnak!”
Lábaik szilajul hányták a figurákat, tenyerük püffögött a csizmaszáron, közben-közben rikoltoztak.

táncnak, habozás nélkül belesap- tak a verbunkos markába, ezzel aztán 12 esztendőre le is kötelezték magukat a császárnak.

Sok vidéken a verbunkos népi táncra lett és néhol még ma is járják. Tulajdonképen a csárdásnak egyik formája.

A csárdás különben szintén nem régi elnevezés. A mult század közepén találták ki a leggyakoribb magyar tánc megjelölésére, ez az új elnevezés aztán lassankint kiszorította a többi táncneveket.

A magyar táncnak olyan sokféle fajtája volt, sőt van még ma is, hogy elég volna ötször ennyi nemzetnek is, hogy csak néhányat említsünk: menyasszonytánc, gyertyatánc (égő gyertyával a süveg mellett járták), juhásztánc, kanásztánc, dóró, bundástánc, kopogó, mártogatós, halottastánc, kállai kettős, lapockás, palotás, ugrós, lépős, egyes, kuferces, párnástánc, verbunkos, cigány verbunkos, magyar verbunkos stb. stb. Hiába van ennyi szép táncunk, a magyar

nép mégis az idegenen kapkod. Minden falu a várost majmolja és ahelyett, hogy példát mutatna a városnak, hogy kell magyarnak maradni, vakon követi a várost

minden nemzetietlen, sőt izléstelen divatával egyetemben. Minden tánchelyen fel kellene írva lenni: „Csak magyar táncot táncoljunk!” Azokat a többnyire nem magyar eredeti „tánc- és illemtanárok“-at, akik a divatos izléstelen táncokat tanítják, meg kellene magyarosan táncoltatni! Györffy István.

BELPOLITIKA

Az új választójogi törvény a legnagyobb összetartást teszi kötelességünké!

A Magyar Párt ezentul még fontosabb szerephez jut. — A telepések ügye. — Az egyház panaszait önként vállalta a Népszövetség! — Az új választójogi törvény.

A belügyminiszter végre beterjesztette az új választójogi törvénytervezetet. Eszerint a tervezet szerint általános titkos választással s arányos kisebbségi képvisellel fognak történni a választások ezentul. Kisebbségi képviselő alatt azonban nem a nemzeti kisebbségek képviselését kell érteni, hanem azt, hogy a választások alkalmával kisebbségben maradt pártoknak is lesz bizonyos számú képviselője a törvényhozásban.

Erdély az eddigi adatok szerint 108 képviselőt választ a 365 közül. Mégpedig Alsófehér 5, Arad 9, Bihar 10, Besztercenaszód 3, Brassó 3, Krassószörény 11, Csik 3, Kolozs 6, Fogaras 3, Hunyad 9, Máramaros 4, Marostorda 5, Szilágy 5, Szatmár 7, Szeben 5, Szolnokdoboka 6, Nagyküküllő 4, Kisküküllő 5, Temestorontál 10, Háromszék 3 és Tordaaranyosmegye 4 képviselőt.

Amint látható, Udvarhelymegye kimaradt a kimutatásból. Ez azonban utólagos kormánynyilatkozat szerint, csupán nyomdai hibából történt, úgy, hogy az Udvarhelymegyére eső három képviselővel együtt Erdély összesen 111-et választ. A kisebbségi képviselőrendszer következtében a magyarságnak meg van a kilátása arra, hogy azokban a megyékben, melyekben nagyobb számmal lakik, saját képviselőt megválaszthassa, természetesen, ha —

mint eddig tette — kitart a Magyar Párt mellett. És más területeken is lehet magyar képviselő megválasztását biztosítani, ha a magyarság a választásra nézve valamely román párttal megegyezik. Abban az esetben pedig, ha a magyarság egységesen kitart és a román pártok állítanak fel különböző jelölteket, még ezeken a helyeken is megtörténhetik magyar képviselőnek a megválasztása. Mindebből az látszik, hogy teljesen egységes sorban kell maradnunk minden küzdelmünkben ezentúl is.

Ezt azért kell újra hangsúlyoznunk, minden lehető alkalommal, mert nemcsak a liberális kormány igyekszik a maga részére egyeseket megnyerni közülünk, de a saját sorainkból is vannak, akik a Magyar Párt egységét állandóan támadják. Mi tudjuk és olvasóink is tudják, hogy az erdélyi magyarság teljes egészében rendületlenül kitart a Magyar Párt mellett, de nem árt ezt a tényt újra és újra emlékeztetbe hozni.

Panaszaink a Népszövetség előtt.

Rövid hírt adtunk már arról, hogy a Népszövetség legutóbbi ülésén foglalkozott a magyar panaszokkal. Ezek közül az egyiket a Magyar Párt adta be a telepések érdekében, a másikban pedig az erdélyi magyar egyházak hívták fel a Népszövetség figyelmét arra a veszedelemre, mely a magyar kisebbségi oktatást az új oktatási törvény tervezetével fenyegeti.

A telepések panaszával kapcsolatosan a Népszövetség meghallgatta a román kormányt is, mely egyelőre azt a választ adta a panaszra, hogy 1925 március óta a telepések viszonyaiban változás nem történt és a kiszájtítás jogatosítása velük szemben felfüggesztve marad a panasz elintézéséig. Szeptemberben kerül ez a kérdés újabb tárgyalásra és minden remény megvan arra, hogy az elintézés a telepéseknek kedvező lesz.

Az egyházak kérése szintén szeptemberben fog tárgyalás alá kerülni. Ezzel a kérdéssel kapcsolatosan azonban Chamberlain angol külügyminiszter egy nagyjelentőségű elvi nyilatkozatot tett. Eddig az volt a gyakorlat, hogy a Népszövetséghez intézett panaszt csak akkor vették tárgyalás alá, ha an-

nak képviselőt a Népszövetség valamelyik tagja elvállalta. Ez az egyházak panaszánál nem történt meg, mert nem volt idő sem annak a körülményes utánjárásnak a megindítására, amellyel egy ilyen képviselő megszerzése jár. Az angol külügyminiszter azonban kijelentette, hogy az érdekelt kisebbségnek, vagy azok egyes szerveinek joguk van arra, hogy közvetlenül ők maguk forduljanak panasszal a Népszövetséghez, mert a Népszövetségnek az a célja, hogy az igazságos panaszokat orvosolja és a kisebbség életfeltételeit biztosítsa. Ezt a felfogást, ugylátszik, a Népszövetség magáévá tette.

Különben a román politikai körök igen élénken tárgyalták a magyar egyházaknak ezt a lépését. Voltak, akik erősen támadták az egyházakat amiatt, de volt olyan nyugodt és higgadt vélemény is, amely azt csak egy érvényben levő jog gyakorlásának tekintette, amelyet így nem lehet az ország ellen irányulónak minősíteni.

A dolog valóban úgy áll, hogy a magyar egyházak és a Magyar Párt minden lehető lépést megtettek arra, hogy ezeknek a kérdéseknek igazságos elintézését itthon tudják biztosítani. Mindezek a lépések azonban nem vezettek eredményre s így egyesenesen kötelességükké vált, hogy jogukat a Népszövetségnél való panaszra a magyar kisebbség érdekében érvényesítsék.

Adja az Isten, hogy ennek legyen komoly eredménye is, mert ez nemcsak a magyarságnak, hanem az államnak is érdeke!

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság.

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirei (volt Mátyás Király-tér) 7.

Alaptőkéje: 25,000,000

Tartalékok: cca 24,200,000

Hétfő: Dénes, Dolcsószentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. Affiliált intézetek: Alsófehérvármegyey Gazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T. Nagyenyed-Torda-Aranyos Vármegyey Takarékpénztár R.-T. Torda-Udvarhelymegyey Takarékpénztár R.-T. Székelyudvarhely.

Áruraktárat a vasúti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámít, átutalásokat teljesít. — Mindenféle bankszerű üzletet előnyösen végez. — Safe deposit | Ennedélyezett devizahely!

KÜLFÖLD

Francia kormányválság. Franciaország az az állama a világnak, melyben leggyakrabban változnak a kormányok. Alig két hónapja, hogy megalkult a Painlevé-kormány, már is súlyos zavarokkal küzd s lehet hogy távoznia is kell a belső zavarok miatt. A marokkói nehézségeken kívül az ingatta meg a kormány helyzetét, hogy nemcsak a francia közvélemény, hanem a törvényhozás is nagyon elégedetlen a Bailloux pénzügyminiszter terveivel, aki a lakosság súlyos megterhelése árán kívánja az ország gazdasági életét helyreállítani. Valószínű, hogy ezek miatt az országgyűlés közzelebről le fogja szavazni a kormányt s akkor távoznia kell, hogy egy újabb, szintén rövid életű kormánynak adja át a helyét.

Kínában növekednek a zavarok. Kínában nemhogy enyhülne a helyzet, hanem folyton súlyosodik. A kínai kormány nyíltan azzal vádolja az európai hatalmakat, különösen Angliát, hogy a zavarokat ők keltették és ők szítják. A kínai külügyminiszter ultimátumot intézett az angol nagykövethoz, melyben felelősségre vonja a kínai lakosságon elkövetett vérengzésekért. Az európai nagyhatalmak, valamint Japán szintén ultimátumot adtak át a kínai külügyminisztériumban s ebben azt kívánják, hogy a pekingi kormány foglaljon világosan állást az idegenellenes mozgalom kérdésében, torolja meg az idegenek ellen elkövetett merényleteket és térítse meg az okozott károkat. Ezeknek a kívánságoknak súlyosabb nyomatkául Japán is s Angolország is nagyobb tengeri haderőt küldött Kínába.

Amerika ezidőszert nem avatkozik bele a vitába, amely esetleg háborúra is vezethet Kína s a nagyhatalmak, elsősorban pedig Anglia között.

A marokkói helyzet. A riff kabilok tovább nyomulnak előre s már a spanyol fronton is eredménnyel vették fel újra a harcot. Vezetőjük: Abdel Krim kijelentette, hogy ha országát teljesen elzárják is a tenger felől, még három évig bírja a háborút. Egyide-

jüleg azonban arról érkezett híradás, hogy felkérte Angliát és Olaszországot, a béke közvetítésére. Anglia már elutasította magától a kérést, mert nem avatkozhatik Franciaország belügyeibe. Olaszország még nem válaszolt.

A francia képviselőházban ellenzéki képviselők felvilágosítást kértek a harctéri helyzetéről. Painlevé, aki már viszatért a harctérről megtagadta a felvilágosítás-adását, mert az veszélyeztetné a hadműveletek sorsát s felhívta a képviselők figyelmét arra, hogy ma már egész Északafrika birtoka forog kockán.

Amint látszik, Kinában is, Afrikában is mind erősebben érvényesül a népeknek az a kívánsága, hogy maguk rendelkezzenek magukról.

A Beniczky-ügy. Bethlen István magyar miniszterelnök Genéből visszaérkezve felszólalt a magyar országgyűlésen a Beniczky ügyben. Határozottan rágalomnak nyilvánította azt az állítást, hogy a kormány tervezete volna Beniczky eljárása a kormányzó megbuktatása végett. Együttal referált azokról a kedvező eredményekről, melyeket a Népszövetségnél elérnie sikerült s amikről mult számunkban már részletesen írtunk olvasóinknak. Végül pedig kijelentette, hogy a Somogyi-Bacsó gyilkosság ügyében minden rendelkezésre álló adatot figyelembe fog venni a hadbíróóság, mely az eljárást újra megindította. Bethlen nyilatkozatai általános megnyugvást keltettek.

Ha finom cukorkát akar,
kérjen
MELISSÁT!!
Cluj. Telefonszámok:
6-48. és 6-64.

HÖNIG FRIGYES ARAD

Románia legrégebbi és legnagyobb
HARANG ÖNTŐDÉJE

Alapítotott 1840-ben.

Alánlja saját találmányú szabadalmazott
HARANG JAIT

a hangok előre való meghatározásával.
Vas harangszerelvényeket és vas harang-
állványokat. Nemes anyag, nemes művek.

Elmélkedés a „paraszt”-ról.

Bárdos Péter gazd'uram a napokban szóvá tette azt, hogy miért hívják a földművelőt parasztnak? Rámutatott arra, hogy ezt az elnevezést az érdekeltek nem szívesen hallják, lekicsinylésnek, sőt sértésnek itélik.

Jól tudom, hogy Bárdos Péter nemcsak a maga nevében beszél, hanem sokak százezer társa nevében; azt fejezi ki, ami nagyon sok, becsületes magyar embernek a szívét — ha talán nem is nyomja, de — gyakran kellemetlenül érinti. Már pedig, ha csakugyan így van, igazán semmi értelme, hogy a kérdés előtt szemet hunyjunk, fület bedugjunk, hanem mindenestre arra kell törekednünk, hogy jó testvérek módjára, ezt a szálkát kihúzni segítsünk.

Azt hiszem, hogy ennek a világon semmi akadályja nincs. Legalább a jóhiszemű emberek közt. Mert hogy azok a félművelt elemek, melyekre cikkében hivatkozik, továbbra is fogják a parasztszót kisebbitő szándékkal használni, — abban semmi kétség nem lehet. Hiszen azt naponként tapasztalhatjuk, hogy sokan azzal akarnának nagyobbaknak látszani, hogy másokat kisebbitenek. De, amint nem mindenki tolvaj, akit a kutya megugat, azonképen nem mindenki paraszt, akit ezek az elemek annak jelentenek ki.

Volt nekünk az enyedi kollégiumban egy nagyon derék, okos, éles ítéletű tanárunk. Ha nem is „a régi erejében, elevenségében és délcegségében, de ma is él; Fogarasi Albertnek hívják. Ő tőle hallottuk, nem egyszer: „Fiam! *Nem az a paraszt, aki paraszt, hanem az a paraszt, aki paraszt!*” Hát ez így, meglehetősen értelmetlenül hangzik, mert írásban nem érezhető kellőképen a hangsúly. Ha azonban Bárdos Péter uram találkozik a vistai vagy a mákói református pappal, Daróczi Ferenc vagy Székely Miklós tiszteletes urral, ők igen kifejezően megmondják a hangsúlyt is. Abból aztán világos lesz az is, hogy a parasztszó eredetileg nem melléknév volt, hanem főnévi szó, aminthogy ma is az, amikor nem sértő szándékkal, hanem azért használjuk, hogy vele a foglalkozást jelöljük.

Régi írásokban találjuk: „Ma paraszt, holnap pap”; „paraszt urak és fejedelmek”; „paraszt bírák és egyházi bírák”; „egyházi emberek és parasztsók” kifejezéseket. Világos ezekből, hogy a „paraszt” kifejezés nem sértő, hanem az egyházi emberekkel, egyházi fejedelmekkel szemben a világi urakat, fejedelmeket, bírákat jelentő értelme volt.

Ugyancsak találjuk a régi írásokban a „paraszt”-ot ezzel a jelentéssel, hogy egyszerű, nyilt: pl. van teljes székfi, középszerű és paraszt székfi. Gondoljunk csak utána: az egyszerű, közönséges virágot ma is hívják paraszt virág-

nak, nyilvánvalóan nem sértő szándékkal, sem nem azért, mintha a „paraszt” emblema, vagyis a műveletlen lelkiük szimbólumának és tenyésztének. Mert hiszen azok — akár harisnyában, akár angol szabású ruhában járnak — a virágra ugyan nem sokat adnak. De nem is azért, mintha maga a virág volna valami semmirevaló. Mert ilyen paraszt virág pl. a csipkebólya, amelynek bájos voltát senki nem tagadja.

És mégis ezen a fonalon jutunk oda, hogy a „paraszt”-ot sértő szándékkal is lehet használni. Tudniillik ez az egyszerű virág ellentéte a nemesítettnek, aminthogy kezdik a parasztszót a nemes-sel ellentétben emlegetni. De még ekkor sem azt jelenti a paraszt, amit a románok „prost”, — hogy a Bárdos Péter uram példájánál maradjak — hanem azt, amit a német Bauer. Petőfi a „Magyar nemesben semmi esetre sem sértésként mondja, hogy: „A paraszta a dolog.” Sőt! Ő éppen a nemesről nincs elragadtatva.

A „paraszt” szónak azok adták és adják a sértő jelentést, akik lusták a munkára. Ezt a munkát akarják elkerülni, amikor menekülnek az eke, ásó, kapa mellől. De nem azért, hogy tanuljanak, fővel-tollal dolgozzanak, hanem, hogy „urak legyenek munka nélkül... Minthogy pedig pusztán a munkától való irtózsá meg senkit urrá nem tett, — nekik van szükségük arra, hogy lenézően emle-gessék a parasztszót. Munkakerülő cigány-léhűtő tényérnyaló, szélhámos világcsaló mind ezekből kerül ki. De az Istentagadó is, a káromló is...

Mind igaz ez kérem, — szinte hallom az én becsületes magyar testvérem válaszában — de azért mégis csak úgy van az, hogy ma már többen használják sértő értelel a „paraszt” kifejezést, mint dicséret szándékkal. Egyszerűen lejárt a magán szó, az értelme nagyon érezhető átalakulásra ment át.

Erre meg én mondom, hogy: Szent igaz! Minthogy pedig sért egy nagy értékes, derék munkás osztályt, állapodjunk meg abban, hogy ezután mit használjunk helyette?

Bárdos Péter uram „földművelőnek” írja magát. A magam részéről inkább „gazdának” hívnám. Mert van ám sok olyan, akit ha földművelőnek hívnánk, nem mondanánk igazat vele, mert inkább vadítja a földet. Ellenben a „gazda” jelzőt is megtűr maga mellett; lehet: kis gazda, nagy gazda, jó gazda, rossz gazda — a gazda. A „földműves” szó pedig maradna annak, aki nem a saját földjét gazdálkodik.

Temessük el tehát a „parasztot” és teremtsük meg helyette a „gazda” általános használatát. Talán még jobb volna „parasztgazda” kifejezés. Ebben nem volna semmi sértő és megőrizne a régi szóból is valamit.

Egy ideig természetesen lesznek még

akik a régi, kicsinyelő értelemben fogják használni a „paraszt” ot. Fájdalom, a gonosz ostobák fajtája örökéletű. De az sehol sincs előírva, hogy a jószándéku és jóra törekvő, becsületes emberek a gonoszok és ostobák után menjenek! Rendre kell utasítani őket és lassacskán elhallgatnak: ezek csak addig érvényesülnek, amíg akadnak náluknál ostobábbak és gonoszabbak, akik utánuk indulnak.
Dr. Buday Árpád.

HIREK

Dr. Imre Gábor meghalt.

A szomorú emlékü csiki választás megdöbbentő utóhangjaként érkezett a hír, hogy *dr. Imre Gábor* csikszeredai ügyvéd, az Országos Magyar Párt csikvármegyei tagozatának önfeláldozóan lelkes titkára, f. hó 14-én este 7 órakor a kolozsvári ideggyógyászati klinikán meghalt. Végtisztessége 17-én 11 u. 4 órakor volt a róm. kath. egyház szertartásai szerint. Dr. Hirschler József prelátus-kanonok temette nagy papi segédlettel s a temetésen megjelent az Országos Magyar Párt központi elnöksége, nemkülönben a csikvármegyei tagozat küldöttsége is. A kolozsvári házsongárdi temetőben lévő sír fölött *dr. Gyárfás Elemér*, *dr. Balogh Géza* és *dr. Kolumbán József* mondottak gyászbeszédet s *dr. Balogh Géza* a gyászoló közönség zokogása közepette hintette koporsójára a hazulról hozott, drága csiki földet.

Imre Gábor ma az erdélyi magyar-ság halottja, akinek koporsóját annak a sorsüldözött fajnak könnyei szentelik meg, amelynek jobb és érdemesebb sorsáért, törvényes jogainak biztosításáért nagy, szent lelkesedéssel, szívvel-velkelével küzdött. Aki a világháború firtagatagából megmentett idegzetét fiatalos hevüléssel állította abba a küzdelembe, amelyből reményteljes bizakodással fájának jövőjét látta kibontakozni. Minden magyar áldja és őrizze meg emlékéit! Sirkövén álljon örök emlékezetűl e sor: „Élt és meghalt kiemelkedő magyar nemzetéért.”

Bethlen gróf miniszterelnököt megoperálták. A magyar miniszterelnök vakbélgyulladásban megbetegedett s sürgős operáción esett át. Az operáció azonban sikerült, a miniszterelnök nyolc óra alatt fel fog gyógyulni. Az egész ország közvéleménye szeretettel érdekelt a miniszterelnök állapota iránt.

Amundsen visszatért. A tudomány az emberi erős akarat győzedelmes-

kedett: *Amundsen* visszaérkezett jégországi utjából. A hosszas elmaradásnak az volt az oka, hogy repülőgépjük a leszállás alkalmával jégtorlaszok közé került, visszafelé gyalog kellett jönniök. Rettegetes szenvedéseket állottak ki. Norvégia örömmámorban uszik nagy fia megmenekülésének hírére és ebben az örömben az egész világ őszintén osztozik.

Zsidók panasza a király előtt. Az a sok méltatlanság, amely a kisebbeket éri, a zsidókat is nagy mértékben elkeseríti. Az iskolatörvény anyanyelvüktől akarja megfosztani őket. De az egyesek számára is kijut a keserűségekből. A zsidógyűlölet néha kegyetlen tettekre ragadja a fiatalságot. Nemrégiben *Jassi* tájékán két zsidóleányt kidobtak a robogó vonatból, öregeket véresre vertek. A zsidók a király elé mentek panaszukkal, mint a magyar egyházak tették több alkalommal, s kérték őfelségét, hogy lépjen közbe az emberiesebb elbánás érdekében.

Dollár, angol font, sweici franc, román lei készpénzt magyar mezőgazdánál, a magyar gyáriparban és árukereskedelemben heti $\frac{3}{4}\%$ kamattal gyümölcsözteti Magyarország békebeli legtekintélyesebb, tőkelegerősebb és legmegbízhatóbb bankja a *Róth Bank Budapest, Vilmos császár-út 45. Alapítási éve: 1906.*

Védekezés a nagy hőség ellen. Angolországban és Amerikában egy hőhullám következtében olyan nagy a meleg, hogy az ember szervezete nem tud neki ellenállani. Amerikában eddig háromszáz a meleg miatt meghaltak száma. Különböző amerikai városok hatóságai orvosi értekezletet hívtak egybe, hogy valami módozatot állapítsanak meg a meleg ellen való küzdelemre. A vége az lett, hogy most a hatóságok ujságok és falragaszok útján a következő jótanácsot adják a lakosoknak: „Igyatok sokat, de csak vizet. Dolgozzatok keveset, hust ne egyetek és lehetőleg sokat aludjatok!”

Csalás vasuti jegyekkel. *Jassiban*, *Moldva* fővárosában egy gyanus egyént tartóztattak le, aki a pályaudvaron vasuti jegyet árusított. A vizsgálat megállapította, hogy vasuti tisztviselők vezetése alatt bünszövegetek alakult, amely vasuti jegyek hamisításával nagy összegek erejéig károsította meg az államot.

Mérgek gázok egy város fölött. A mérgek gázok a világháborúban is félelmes pusztításokat okoztak, szakértők szerint pedig jövő háborújában fő hadieszközül fognak szolgálni. A gáz hatásából kellemetlen kóstolót kapott *Annamasse* nevű francia város. Ennek a helységnek a pályaudvarán a hőség

fölrobbantott egy hordót, amelyben 1200 kg. folyékony mérgek klórgáz volt. A robbanás után vastag gázfelhő terjedt el a város fölött. Mindenki szaladt a gáz köréből, a szállodákat teherautókkal ürítették ki. Mégis sokan kaptak gázmérgezést, ezek közül 50 személyt kórházba kellett szállítani.

Dollár, angol font, sweici franc és román lei átutalásokat kamatozó folyószámlára elfogad és azt évi 32 és 36% közötti gyümölcsözteti Magyarország békebeli legtekintélyesebb, tőkelegerősebb és legmegbízhatóbb bankja: a *Róth Bank Budapest, VI. Vilmos császár-út 45. Alapítási éve: 1906.*

Rossz idő jár a medvékre! *Csikmegyében*, *Szárhegyen* *Czimbalmos* *András Lajosé* fiatal vadász e hó 5-én az *Alsó tilalmas* nevű erdőrészen egy hatalmas anyamedvét ejtett el. Az erdőbe igyekvő *Czimbalmos* a medvével váratlanul találkozott, amint két bocsával az uton át igyekezett. A bátor vadász golyója leterítette az anyamedvét és másnap a fiatal medvéket is sikerült puskavégre keríteni, melyek a vadász kutyái elől egy hatalmas fenyőfára menekültek.

Kovácsnán az *Ölves* erdei havason *Kis Ferenc* terménykereskedő vadászás közben egy három éves nőstény medvét leterített. Ugyanekkor megsebesített egy másik hatalmas medvét, amely azonban elmenekült. Nehány nap múlva *Deák Tamás* birtokos ugyancsak *Kovácsnán* lakos a csomakőrösi „*Kalabuc*” havason lelőtt egy 10—12 éves himmedvét, amely éppen egy tinó hulláján lakmározott. Ez a vén medve nagyon sok kárt okozott a marhaállományban s ezért *Csomakőrös* községe a medve leterítőjének kétezer lej jutalmat tűzött ki, melyet ezuttal *Deák Tamás* adták ki.

Magyar szaporaság. A *nógrádmegyei Zély* községben *Kovács-Sipeki Pál* béres felesége négy gyermeket szült. Egy fiu, három leány. Mindnyájan, az anyjával együtt jól érzik magukat.

Dollár, angol font, sweici franc, román lei készpénzt kihelyezi budapesti bérházakra és magyarországi mezőgazdasági nagybirtokokra I. helyű jelzálogbiztosítékkal évi 32% kamattal mellett Magyarország békebeli legtekintélyesebb, tőkelegerősebb és legmegbízhatóbb bankja: a *Róth Bank Jelzálog osztálya, Budapest VI. Vilmos császár-út 45. Alapítási éve 1906.*

Egy gazdag ember, aki nem fizet adót. Nemcsak minálunk, hanem más országokban is már annyiféle adót vetettek ki, hogy ember legyen, aki rajtuk el tud igazodni. Különösen *Németország* tűnik ki a különböző adónemekben.

A minap történt, hogy Délnémetország egyik városában az adószedő elment a legujabban kivetett adókat beszédni. Benyit egy polgár lakására és kérdezi:

— Mennyi vagyona van?

— Én nagyon gazdag ember vagyok! — felelt a polgár.

E szavakra a hivatalnok rögtön ki terítette a papírokat az asztalra, meghegyezte a ceruzát, hogy a vagyon után járó adót feljegyezze.

— Részletesen mondja el, miből áll a vagyona! kérdezte újból a gazdagot.

— Van egy Üdvözlőm, — válaszolá, — aki a túlvilágon lakást készít számomra.

— És azonkívül? — kérdi a hivatalnok.

— Egy derék feleségem, pedig már Salamon király is megírta, hogy a jó feleség gyöngyöknél is többet ér.

— Mije van még?

— Egy csapat egészséges és engedelmes gyermek és örökké vidám kedély, mellyel az életnek minden nehézségét leküzdöm, — válaszolá a polgár, majd hozzátette: — Talán nem elég?

A hivatalnok összeszeri az ívet, kalapja után nyul, kezét nyújt a polgárnak és a következőket mondja:

— Ön uram tényleg gazdag, nagyon gazdag és irigylésre méltó ember, de ezután a gazdagsága után nem fizet adót.

Izmainkat valódi DIANA SÓSBORSZESZ-szel való lemosás által tesszük ruganyossá és acélossá.

Művelődési mozgalmak.

Előkészülés a jövődre. Az erdélyi Szociális Missió Társulat ez évben a Leány-Klub tanfolyamát Gyergyóalfaluban tartotta, mivel az alfalusi Missió szeretettel meghívta a vezetőséget s erre a célra 25 ezer lejt ajánlott fel; azonkívül a lakosság igazi magyaros vendégszeretettel szállásolta el a résztvevőket. 96 fiatal leány vett részt a 10 napos tanfolyamon, kik Erdély és Bánát különböző helyeiről gyűltek össze, részben mint a lakóhelyükön működő Leány-Klub képviselői, részben új tagok. A tanfolyam vezetői: Missziós Nővérek, dr. Szilágyi Dózsa premontrai tanár, dr. Stadler Frida és Künnle Ilus — fáradságot nem ismerő, önzetlen szeretettel igyekeztek a leányok lelkébe plántálni a keresztény nő legszebb és legfontosabb erényeit.

Simonffy István

mezőgazdasági gépgyár, vas- és rézüntőde Cluj—Kolozsvár, Str. Avram Jancu (volt Petőfi-utca) 60. szám. — Telefon: 85.

A múlt hó 26-án megtartott nagygyűlésen a különböző (eddig 18) helyeken működő titkárok megtartották évi jelentésüket, beszámoltak tagjaik s a megtartott gyűlések számáról s azok programjáról. Legtöbb helyen kézimunka délutánokat tartottak hetenként, hol egyházi ruhákat javítottak, kézimunkákat készítettek, a szegények részére ruhákat varrtak stb. Mindenik jótékonytáborát gyakorolt kórházak, fogházak látogatásával, a szegények segélyezésével, karácsonyi ünnepélyek rendezésével. A sok szép fiatal leány az ügy teljes átértésével lelkes buzgósággal beszélt a keresztény nő életcéljáról, feladatáról s komoly ígéretet tettek, hogy ezután még nagyobb körre kiterjedő munkát fognak végezni.

A szamosdobi ref. énekkar évenként szokásos műkedvelő előadással egybekötött táncmulatságát f. évi május 3-án tartotta, mely mind erkölcsi, mind anyagi tekintetben váratlanul sikerült. A színtért zsufozásig megtöltő közönség egy kellemes est emlékével, az énekkar harmónium-alapja egy jelentékeny összeggel gazdagodott. Színházat játszani nem könnyű munka s különösen nem könnyű falun, hol a siker elé a fentemlített kivül még ezer és egy akadály gördül. A szamosdobi műkedvelők ez akadályokat fáradságot nem ismerő lelkesedéssel legyőzve, Tóth Ede „Falurossa” című örökszép népszínművét meglepő készséggel és sikerrel adták elő. E dicséret elismerést úgy szerettem volna kifejezni, hogy kiéreződjék belőle a teljes őszinteség és hogy ne mondhatná senki, hogy a műkedvelőknek kijáró udvariasságról van itt szó. A kitűnő szereplők nevei: Bócsi Juliska, Cs. Szabó Rózika, Tasi Iluska, Tasi Verus, Szabó Iluska, Szabó Juliska, Hegedűs Juliska, Szabó Rózika, Csizma Imre, Szatmári Sándor, Csizma András, Tasi Bálint, Szabó Pál, Szabó Sándor, Juhos Dániel, Ványi József, Szabó Lajos. Ott láttuk a közeli s távoli falvakból összesereglett közönség élén a szamosdobi intelligenciát nemzetiségi különbség nélkül. A betanítás és rendezés munkájáért elismerés illeti Borzi István ref. tanítót, ki Gyöngyös Bálint ref. lelkészrel és nejevel a legnagyobb odaadással igyekeztek az est sikerét előmozdítani.

Szivek üzenete a távolból. Lélekemelő ünnepélye volt a boldogfalvi református egyházközségnek, melynek már hosszú idő óta Amerikában levő gyermeke Dénes József, Isten ügyét kívánván szolgálni, 80 dollár és 40 cent összeget küldött 16 ezer leu érték-

ben a háboruba ment harang ujjal pótlására. Ez összegből 51 dollár 90 cent az ő és családja adománya, míg a többi 34 dollár 50 centet a következő nemes szivek adták egybe: János Miklós, Szász József, George Trumpetel, Bartha István, Szakács Mihály, Czikra András, Balogh Ferenc, Csiki József, Somol Károly, ifj. Szabó József 1—1. Erdélyi Magyar Egylet 5, Szabó József és neje 2, Pálfi József 5, Dénes Ferenc 10 dollár, Sepsi József, Kopán József, Darabos József, Nagy János 50—50 cent, Szeif Vilmos, Violos János 25—25 cent. Az új harangot ápr. 11-én nagy lelkesedéssel és örömmel, énekszó és a kis harang hangja mellett hozták haza az egyház tagjai s a lelkész áldása után szállt fel tornyunkba, hogy helyét elfoglalja. Keresztapja Szántó Márton hívta vele először Istenhez hűveinket. A harang ünnepélyes felavatása ápr. 26-án volt, mikor a templomot teljesen betöltő seregnek Szőnyi Géza küllővári lelképásztor a szentlélektől ihletetten hirdette az ígét, mely után Nagytiszletű Fejér Pál esperes avató imádsága az új harang szavával összeolvadva repítette a gyülekezet lelkét a seregek urához. A harangbeszerzés történetét helybeli lelkész adta elő. Az istentiszteletet a gyülekezet éneke vezette és zárta be, míg a közénekeket, a még első évét élő, a kezdeti nehézségeivel küzdő, de azért szép haladást tett kis dalárda lelkesedéssel előadott énekszámait szolgáltatták. Isten dicsőségére készült e harang s áldozatos szivektől jött s hisszük, hogy Isten dicsőségét és az áldozatos szeretetet megőrzi e kis anyaszentegyház a maga idvességére.

Géphajtó köteleket

kenderből és manillából, malomhevedereket, transzporthevedereket s mindenféle gazdasági köteleket és zsineget gyárt és szállít

Cosma János

kötélgyártó

Cluj—Kolozsvár,

Str. G. Tamaş (Galamb-u.) 14.

Több mint 50 éve fennáll; készít és raktáron tart földművelési eszközöket: különböző fajtájú ekéket, taligákat, vasboronákat, szelelő rostát, kukorica morzsolókat, répa és szesz-kavágó gépeket, teljes malom és olajgyártó berendezéseket és azok alkatrészeit, különböző közlőmű tengelyeket, gyűrűs kenési csapágyakat, szíjkerekeket és 5 HP benzinnemotort. Javított szakszerűen garancia mellett gőz, benzín, szilvógáz és nyersolajmotorokat. Ont vasból és rézből mindenféle géprezseket és más öntvényeket ócska minta után vagy rajz szerinti. *Magyar Népe* Megkeresésre költségvetéssel díjtalanul szolgál. *Magyar Népe*

GAZDASÁGI ÉS SZÖVETKEZETI ÉLET

Miért kell kapálnunk?

A talaj vizeitartalmát nagy mértékben szabályozhatjuk, de kell is szabályoznunk, ha jó termést akarunk elérni

A talaj vizeitartalmának a szabályozására a talajművelés szolgál. Ha a talaj felszínét feltörjük, megszántjuk, vagy megkapáljuk, akkor a meglazított felszínen az esővíz könnyebben szivárog be és nem áll meg tócsákban a talaj felszínén. A megmunkálás azonban nemcsak azt eredményezi, hogy az esővízből több jut a talajba, hanem erősen csökkenti a párolgás útján való veszteséget is.

Ez történik akkor, ha a talajt megkapáljuk. Ekkor megszakítjuk az összeköttetést az alsóbb rétegekkel és összeköttetés hiányában az alul levő nedvesség nem emelkedik a felszínre, hanem a gyökerek közelében marad. A kapálás tehát a talajt nedvesen tartja.

Kapálással nagyon sok nedvességet tudunk a növény részére megmenteni. Száraz időben sokszor láthatjuk, hogy az idejekorán és többször megkapált földben levő kukorica gyönyörű zöld gyökör, amikor a szomszédos ugyanolyan minőségű földben, amelyet nem kapáltak meg idejében, a kukorica sátnya és fonnadni kezd.

Első pillanatban nem is gondoljuk azt, hogy a megkapált föld mennyivel több nedvességet tartalmaz, mint a meg nem kapált föld. Elmondok azonban egy tapasztalásos esetet, amelyből világosan ki látszik, hogy igen sok vizet lehet ilyen módon megőrizni és hogy ez mennyire fontos száraz időben.

1898-ban Kalifornia híres gyümölcsös vidékén szokatlanul aszályos volt az időjárás. Rendesen sem esik itt sok eső, ebben az évben azonban a rendes csapadéknak is csak a fele hullott le. A növények rendkívül szenvedtek a szárazság miatt. Ebben az évben történt az, hogy két egymás mellett fekvő, teljesen azonos talajon levő barackos közül az egyik rendes termést hozott és a fák növekedése is kielégítő volt. A másik gyümölcsösben ellenben a termés silány volt, a fák alig nőttek valamit, haszon nem hoztak. Ennek az utóbbi gyümölcsösnek az ültetője ekkor meghívta a kaliforniai talajművelés egyik tanárát, hogy vizsgálja meg a kertjének a földjét, mert ő azt hiszi, hogy a földben van a hiba.

A tanár megnézte a földet és azt találta, hogy rosszul termő gyümölcsösök között addig a mélységig, ameddig a fák gyökerei leértek, 12.800 hektoliter vizet tartalmazott, míg a szomszédos jól termő gyümölcsösben a talaj vizeitartalma 18.900 hektoliter volt, vagyis a jó termést adó

kertben a talaj 6100 hektoliterrel több vizet tartalmazott.

Ennek a nagy különbségnek az oka pedig az volt, hogy az egyik kert talaját a tulajdonos idejében megkapálta, míg a másik kertben a kapálás elmaradt. Vagyis nem a talajban volt a hiba, hanem a gazdában.

De talán nem is kell ilyen messzire mennünk, hogy idejében való kapálás hasznáról meggyőződhesünk. Ismeri azt minden gazda saját tapasztalataiból is. Ezekből a tapasztalatokból szűrődött le az a mondás, hogy két kapálás fölér egy trágyázással.

Ezt a mondást persze nem kell szigorúan venni, mert a kapálás nem pótolja a trágyázást, ez csak azt jelenti, hogy kapálás nélkül a trágyázás sem használ, mert a növénynek nemcsak táplálékra, hanem vízre is van szüksége.

A kapálásnak még egy más hatása is van a földre. A földet ugyanis nedvesen tartja és ennek következtében a talaj valamivel hűvösebb is, mint a meg nem kapált föld, amely jobban száradhat ki. Ez pedig a nagy nyári aszály idején szintén hasznos, amikor ily módon elkerüljük azt, hogy a talaj túlságosan felmelegedjék. A tulsok meleg ugyanis káros, éppen úgy, mint ha nem elég a meleg.

K. A.

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület jelentése az erdélyi mezőgazdaság állapotáról.

Időjárás: Május hó második fele, valamint június hó első fele is kevés csapadéktól eltekintve száraz jellegű volt. Az így beálló szárazság sok helyen gátolja a gazdasági munkákat és a növényzet fejlődését. Ehhez járul az alacsony hőmérséklet, amely május hó végével kezdődőleg kisebb megszakítással június hó első felében is tart. Ezen idő alatt hideg északi szelekkel kapcsolatos erősebb lehűlés következett be. Sok helyen, különösen a magasabb fekvéseken havazások és erősebb fagyok is voltak. Jégverések különösen Szatmár megyében okoztak nagyobb kárt. Szolnokdobokában árvizek voltak.

Gazdasági munkálatok: A kézi munkaerő sik vidéken és dombvidéken a tavaszi növények kapálásával, kaszálással, gyűjtéssel és szárítással foglalkozott, a hegyvidéken a kapálások most vannak folyamatban, az ígás munkaerők trágyahordással, valamint szénabetakáritással foglalkoznak.

A vetések állapota: Őszi buza sik vidéken már elvirágozott, dombvidéken virágzás alatt. Jó és közepesen jó termést ígérnek. Tavaszi buza termés-

kilátásai közepesek, helyenként a szárazság következtében visszamaradt. Arpa fejlődésében a szárazság folytán vissza van maradva, gyengén közepes terméskilátásai vannak. Hasonló a zab fejlődése is, amely helyenként a fagytól is lényeges károkat szenvedett. A tengeri a szárazság következtében szintén visszamaradt, emellett a hűvös időjárás folytán is sokat szenved, csak gyengén közepes termést ígér. A burgonya terméskilátásai közepesek. Kerti vetemények, bab és hüvelyesek közepesen jó termést ígérnek. Takarmány és cukorrépa termése kielégítő. Mesterséges takarmányok, rét és legelő közepes. Szőlő és gyümölcs jó, közepes termést ígér.

Állatállomány egészségi állapota kielégítő.

A tojás új kiviteli illetéke május hó 20-ától kezdve darabonként 1 leu. Az egy leues kiviteli illeték mellett a tojás május 1-től szeptember 30-ig exportálható az országból, míg az október 1-től április 30-ig exportálandó tojás darabja után három leu kiviteli illeték fizetendő.

A buza kivitelét főlsszabadítják. A legfőbb gazdasági bizottság elhatározta, hogy a buza kivitelét, megfelelő kiviteli díjak mellett szabaddá teszik, a többi gabonaneműek kivitelére is elfogadható föltételeket teremtenek. A romániai számára Lengyelországban akarnak piacot teremteni.

A vértetves fák kiirtásának elrendelése. A Nagybánya című lap társunk írja, hogy a közigazgatási hatóság elrendelte a vértetves fák kiirtását. Mély megütközéssel olvassuk ezt a rendelkezést és nem tudjuk elhinni, hogy éppen Nagybánya vidékén, mely ország-részünk leghirnevesebb almatermő vidéke, ily pusztító rendelkezést léptetnének életbe, amikor a vértetű irtásának megvan a maga módja, anélkül, hogy a fákat ki kellene irtani.

HETI PIAC.

Készbőr árak. A belföldi készbőr-üzlet igen lanyha, kereslet ugyyszólván semmiben sincs. Az utóimó igen nehéz volt, mert a kisvevő is csak nehezen tett eleget kötelezettségeinek. Ily körülmények között érthető, hogy az összes belföldi gyárak éppen most határozották el magukat egy újabb jelentékeny áremelésre, mely a talpárunknál 10 leut tesz ki különként és chromárunknál 5 százalékot. Árak: Vache krupon 195—210, vache nyak 110—125, vache hasszél 95—115, vache lábastalp erdélyi áru 130—135, regáli áru 115—135, hasszél talpbélés 145—160, nyaktalpbélés 155—175, belföldi kipszaltalpbélés 165—190, külföldi 215—265, bivalytalp belföldi 95—110, külföldi 85—105, belföldi borjubox 55—71, külföldi

85—95, belföldi színes borjobox 75—95, külföldi 110—130, belföldi mastbox 55—65, külföldi 75—85, színes külföldi mastbox 105—110, chevreauxlakk (Hail) 110—135, fekete chevreaux 65—105, chevrette külföldi 45—60, belföldi 28—40 leu. Barna tehénbőr 215—305, fekete barkásbőr 215—265, cserés juh-bőr 265—280, cseres hasítás 65—120, vikszos hasítás 170—190 leu.

Arad.

A hentesek és mészárosok kérelmére az ármegállapító bizottság a következő árakat léptette életbe: Marhahus 28—30 helyett 34—36, borjúhús az eddigi 36—38 helyett 42—44 leu, sertés hússzalonna az eddigi 39—41 helyett 40—42 leu, disznózsír 60 leu helyett 64 leu, szalonna 50 leu helyett 64 leu kilogrammonként. Csupán egyetlen husárat szállított le az ármegállapító bizottság, báránnyus ára az eddigi 34—36 leu helyett 26—28 leu lesz.

Brassó. Marhahus 26—28, marhahus pecsenyének 36—40, sertés combja 42—44, zsír szalonna 52, zsír 70, tojásnak darabja 2'40—2'80, csirke párja 60—120. Export ökör 23—25, sertés 35—38, igás ökör darabja 7000—10000, luxus ló darabja 14000—20000. Buza 1500—1600, rozs 1100—1200, sörárpa 800—850, takarmányárpa 700—750, szemes tengeri 610—620, burgonya 220—250, szalma laza 180—200, Széna laza 230—300.

Dicsőszentmárton. Gabona: 20 literes véka buza 180, kukorica 80, zab 62, árpa 70 L. Sertés: Tartani való 3—6 hónapos drb.-ja 1000—1800, 6—12 hónapos 1800—3600, hizott süldő kg.-ja 32, hizott öreg 34—36, olvasztani való szalonna 70, zsír 80, sózott szalonna 70 L. Szarvasmarhák: Jármos ökör párja 15—25'000, jó fejős, tehén drb.-ja 5—10'000, vágni való tehén élősúly kg.-ja 18, szopós borjú drb.-ja 600—1000, juh 4—600 L. Tejtermékek: Tej tehén 5, bivaly 7, teavaj 100, tehéntúró 30, júhsajt 28—32, júhvaj 80 L. Baromfi: Sovány liba drb.-ja 90—120, kövér liba 170—270, tyúk 40—80, csirke párja 40—80, sovány ruca drb. 50—100, kövér ruca 110—150, pulyka 120—170 L.

Székelyudvarhely. Marhahus 27, marhahus pecsenyének 29, sertés combja 36, zsír szalonna 50, zsír 68, tojásnak darabja 1'80—2'00, csirke párja 70—90. Export ökör darabja 15000—30000, igás ökör darabja 4000—12000, sertés darabja 3500—7000, ló párja 6000—50000. Buza 1650—1800, rozs 1250—1400, takarmányárpa 1000—1100, zab 550—600, szemes tengeri 750—800, burgonya 320—350, széna laza 350, szalma laza 160.

A csecsemő.

Tisztelet a pólyás kis babáknak,
Hírmondói ők egy jobb világnak.
Gyermekmosoly a kelő nap fénye,
Gyermeksirás a jövő zenéje.
Boldog az a ház, az Urtól áldott,
Ahova ily pici angyal szállott.

Méry Károly.

Nyári hőség — gyermekhalál.

Hogyan védjük a csecsemőket a nyári hőség által okozott megbetegedések ellen.

Anyák! Csecsemőtök egyik legnagyobb ellensége a nyári hőség. Minél nagyobb a hőség, annál több csecsemő betegszik és hal meg. A hőség gyöngíti a csecsemőket, a tej könnyebben romlik, ezért betegszenek meg. A csecsemők nyári betegsége a *gyomorbelhurut*. Okos táplálással és gondozással elkerülhető.

A tehéntejj a legkönnyebben romló táplálék: az anyatej pedig sohasem romlott. *Anyatejen táplált csecsemők nem halnak meg gyomorbelhurutban!* Ezért is szoptassátok csecsemőtöket és sohase váltassátok el nyáron. Szoptassátok csak 4 óránként, tehát naponta csak ötször, felváltva egyszer a jobb, másszor a bal mellből, éjjel pedig hagyjátok pihenni őket.

Csecsemőket csak orvosi rendeletre és orvosi ellenőrzés mellett szabad mesterségesen, azaz *tehéntejjel* táplálni. Ilyenkor különös gondot kell fordítani a tisztaságra. Minden üveget használat után azonnal lehetőleg kefével és szóda- vagy szappanoldattal jól ki kell mosni, forrált vízzel alaposan ki kell öblíteni és a nyílással lefelé egy tiszta, legyektől védett helyen, tiszta edénybe kell állítani. A tápláláshoz használt szopókát nem szabad a gyermek elhallgattatására használni. Ne használjátok üveg- vagy gumicsöves szopókát, se cukros „cuclit“!

Tehéntejjel táplált csecsemőtöknel nyáron a leggondosabban tartásotok be az orvos utasításait. Semmiesetre se adjatok többet, vagy többször, inkább kevesebbet. Ha hányás, vagy hasmenés lép fel, azonnal hagyjátok el a tejet és addig míg orvoshoz mentek adjatok csak orosz vagy kamillateát vagy forrált és lehűtött vizet tej nélkül! Lehetőleg cukor nélkül.

Tulmeleg betakarás, tulmeleg lakás is beteged teszi a csecsemőtöket. A nyári hőségben ne tartásotok főkötővel, párnában, paplanokban és kendőkben. Egy száll ingben vagy akár meztelenül is

fekhetik ágyacskájában vagy kosarában. Csak a legyek ellen védjétek könnyű fátyollal. Tartásotok csecsemőtöket lakásotok leghűvösebb, jól szellőztetett szobájában — ne a konyhában! — ha lehet a kertben vagy az udvarban egy árnyékos helyen. Fürösszéték nyáron naponta legalább egyszer és többször mossátok le hűvös vízzel. Ha szomjas, adjátok neki forrált vizet vagy világos teát kevés cukorral.

Megfelelő táplálék, tisztaság, sok napfény és sok friss levegő csecsemőtök fejlődéséhez feltétlenül szükséges!

Dr. B.

IPARI ROVAT

A kereskedelmi és iparkamarák újjászervezése.

A kereskedelmi és iparkamarák újjászervezéséről szóló törvény értelmében a törvény kihirdetésétől számított négy hónapon belül, tehát szeptember 12-ig meg kell választani a kamarák új igazgatótanácsát.

Az előmunkálatokat a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara serényen folytatja és az osztályokba leendő csoportbeosztásoknak, melyeket most állapítanak meg, királyi dekretummal leendő jóváhagyása céljából a kamarai javaslatot terjeszt június 23-án megválasztandó kamarai közgyűlés elé. Ez nagy érdeklődésre tarthat számot, mert a kolozsvári kamara az első, amely a törvény végrehajtásához konkrét formában hozzá mert fogni s amelynek a bevezető munkálatok kész megállapításokig jutottak.

A javaslat szerint a kamara vezetősége azt az előterjesztést teszi a közgyűlésnek, hogy a jövő kamarai igazgatótanácsban a kereskedői osztály az iparososztály pedig 16 taggal szerepeljen. A fenti tagszámból a nagykereskedelemből 19, a nagyipar pedig 13 mandátummal nyer képviselőt, a kiskereskedelemből 5, s a kisipar három taggal szerepel a tanácsban.

A csoportok szerinti beosztás nehézséget okozhat a kamarákban, mert a kereskedői társadalom a rendelkezésre álló 19 helyre alig tud elhelyezkedni, hiszen Kolozsvárt nem kevesebb, mint 64 lajstromozott kereskedelmi foglalkozási cég van. E beosztás tehát az iparososztályt jelenti, hogy a legtöbb szakma képviselőt kaphat közvetlen képviseletet. Ezért a foglalkozási ágakat kategóriákba kell csoportosítani. Az első és legjelentősebb ág a kézműipari kereskedelemből foglalja magába, a második az élelmiszer, a harmadik a fa, műszer és árukereskedőket, a negyedik a pénzügyintézeteket, ügynököket és szállítók

... az ötödik és utolsó csoportot a vegyes és ásványi cikkeket foglalkozó kereskedők alkotják. Az ipari kategóriában hasonlóképpen öt csoportot javasolnak, míg a hatodik a törvény értelmében a kisipar alkotja.

Az első csoport a bőrpar, a második a malom, élelmiszer és élvezeti cikkek ipara, a harmadik a fém, és bányai par, negyedik az építőipar, ötödik a konfekció és nyomdaipar, hatodikul marad a kisipar.

A csoportbeosztásokat e hó 25-ig kell terjeszteni a kereskedelmi és ipari miniszteriumba, ahonnan minisztertanács elé viszik az ügyet s a végleges döntés királyi rendelet alakban fog megtörténni.

Az új törvény a kamarákat teljesen elfogja szervezni, mert a kamarák központi szövetségében a kereskedelmi és iparkamarák képviselőik révén hozzájutnak ahhoz, hogy fontos közgazdasági irányító hivatásuknak eleget tessenek. A javaslat szerint ugyanis központi szövetség lesz az a gazdasági tanács, melynek informálásával a kormány gazdagsági politikáját kellene a kormány gazdasági politikáit. Most aztán még csak a miniszterek hiányoznak, akik a tanácsok tanácsait és véleményét a központi tanácsba is vegyék.

(Br. L.)

Munkanélküliek száma a világon.

Ausztria	208.198
Anglia	1220.000
Belgium	633.406
Csehszlovákia	81.040
Dánia	44.644
Franciaország	12.754
Németország	13.834
Hollandia	76.100
Itália	4.457
Magyarország	36.641
Portugália	27.700
Románia	575.555
Spanyolország	135.485
Svédország	1250.000
Szlovénia	11.419
Szlovénia	204.456

Összesen: 4535.689

... az négy millió ötszáz harmincöt ezer és száz nyolcvankilenc nyomorult éhhalálra ítélt szegény párja. Ha ehhez hozzávesszük a világháború 20 millió halottját és 10 millió rokkant maradványát, úgy 1914-től kezdve a nemzet-imperialista politika 34 millió 535 ezer 689 dolgozó embert tett szerencsétlennek.

... van a munkakamarákról szóló törvénnyel? A munkakamarákról szóló törvénnyel, amelyet a szenátus már elfogadott és amelynek főbb rendelkezéseit ismertettük, a munkások sincsenek megelégedve, még kevésbé azok a munkaadók. A Romániai Gyártók Szövetsége (UGIR) tevékeny

ségének központjában már másfél év óta a Codul Muncii és munkakamarákról szóló törvény elleni harc van. A szenátusi tárgyalás után újból közbeleptek és sikerült elérniük, hogy a kormány a munkügyi törvény parlamenti tárgyalását elhalasztotta őszre. Ez a halasztás azért is szükséges volt, mert a parlamentnek ezen törvényjavaslat átvizsgálására kiküldött ötös bizottsága, élén Motas Constantin mérnök elnökkel, szintén több módosítást ajánlott.

A bányai par munkásság kongresszusa. A Fluerás-féle országos szaktanácshoz tartozó romániai bányamunkások szövetsége folyó hó 28., 29. és 30-án Kolozsvárt országos kongresszust tart.

Valuta-jegyzések.

Kolozsvár, 1925. június 20.

1 dollár	=	215—217 leu
1 font sterling	=	—1056 "
1 svájci frank	=	—42.35 "
1 francia frank	=	—10.70 "
1 lira	=	—8.80 "
1 aranyárka	=	—52 "
1 csehi korona	=	—6.60 "
1 dinár	=	—3.50 "
1 osztrák shilling	=	—30.50 "
320—323 magy. k.	=	—1 "

**„Reparator“
autó- és gépjávitó-műhely**

M. Ciuc—Csikszeredában
Strada Bratianu 22. sz. alatt,
(Dr. Páll Gábor telkén).

Autó- és gépszakmában
vágó minden munkát a lehető legrövidebb idő alatt végez.

Autó-Taxik soron kívül javíttatnak.

Elvállal mindenféle
cséplőszerszám és lokomobil,
benzin-, nyersolaj- vagy
szivógázmotor
javítását és szerelését.

Törött vagy elkopott részek
beszerzését és kicserélését
széleskörű üzleti összekötésénél fogva a legelőnyösebben végez.

MULATTATÓ

Imre Gábor emlékének...

Eggyel több koporsó, utolsó útjára
Ami úgy kísérik,
Mintha áldozatos, elfogyó cseppekben
Hullna a mi vérünk...

Eggyel több sírhalom, ahol imádkozva
Meghajtjuk a térdet,
Hová sóhajaink szenttéavatásra
Százszor visszatérnek...

Eggyel több a kereszt, nem korhadó fából,
Mif szívéinkbe ástak
Emlékhőzőnek, el nem siratható,
Mérhetetlen gyásznak...

Mael Ferenc.

A legszebb fogat.

Valamikor réges régen a mai Csík-vármegye határában két hatalmas és gazdag székely főúr lakott, akik testvérek voltak ugyan, de régi magyar szokás szerint egymással folyton viszálykodtak.

Az idősebbet Uznak, a fiatalabbat Aladárnak hívták. Mindkettő zsarnok ur volt, a szegény népek megátalkodott ellensége. Gőgös, civakodó emberek, akik gazdagságukat és kemény szívüket csak embertársaik elnyomására és kifosztására használták föl.

Gyönyörű fényes várakban laktak. De mennyi becstelenség és vér tapadt ezekhez a falakhoz. Uz várkastélya a Szent-Anna-tó helyén állott, Aladár vára a mai Büdösbérc tetején, egy fenyves-erdő közepéből emelkedett ki.

Nemcsak Uz, de Aladár főúr kastélyában is éjjel-nappal örökös mulatozás járt. Ivás, dorbézolás, vad tivornya, kockajáték soha ki nem fogyott. A szerencselovagok messze földről keresték föl Aladár ur várát abban a reményben, hogy itt kincseket nyerhetnek. De átka volt a vendégek szerencsejátékának. Mindenki elvesztette magával hozott pénzét, s csak teljesen kifosztva hagyhatták el ezt a bűntanyát. És mégsem okult senki. Mindenki bizott magában, s megkísérelte, hátha neki inkább kedvez a sors.

Egy alkalommal ismét megszólalt a várkapu jelző harangja. A kapus kinéz a kis ablakon. Bizony távra maradt a szája. Egy csillogó kocsit pillantott meg maga előtt. Négy aranyárga ló volt befogva az ezüsttől, aranytól ragyogó kocsiba. A kocsi is fénylett a sok gyöngyötől és paszománttól, hát még az ur, aki elégedetten ült a kocsi díszes párnái között, aranybojtos nehéz selyem ernyő alatt.

— No nyisd ki már a kaput! Mit bámulsz hékás? — zsörtölődött türelmetlenül a becsengető inas. — Nem látod, hogy uradnak vendége érkezett?

Az álmélkodó kapus az ösztökélésre magához tért. Megcsördült a hatalmas kulcsosomó, nagyot csikordult a kapuzár s végre megnyílt az út a bünbarlang udvarába.

Mikor Aladár főur megpillantotta a pompás fogatot, s ismeretlen vendégét, mindjárt tisztában volt azzal, hogy a páratlan szép kocsit és a mesés lovakat bármi áron megszerzi, ha kell még vér árán is.

Aladár főur vendégét azonnal bekísérte a játéktérembe, ahol nagy kőkorsókban illatozott a hegy leve, a sok finom aszúbor. Két verteztüst billikom is előkerült, s megkezdődött a kockajáték.

A vendég garmadába szórta a sok aranypénzt. Forgott a kocka. Páratlan számra fordult a lap. Vesztes lett a jövevény főur.

— Eh, ki bánja ezt a kis veszteséget? Van aranyom bőven. Itt van ismét egy zacskó pénz! — szóló kacagva a vendég.

— Állók eléje! — mondá a gazda jókedvűen, s ő is az asztalra csapta csengő aranyait.

A kocka újból kiperdült a vendég ujjai közül. Forgott, forgott eszeveszetten, aztán hirtelen megállott. Páratlan számra fordult a lap ismét. Vesztes lett a jövevény főur.

— Eb aki bánja! Itt a másik zacskó arany! Ha elveszitem, van még. De szégyenszemre meg nem hátrálok. Rákényszeritem a szerencsét, hogy a végén csak nekem kedvezzen.

— Ahhoz inni kell pajtás! — biztatta a házigazda. — Mert csupán a részeg embernek van szerencséje! Régi mondás, de igaz!

— Nem bánom, igyunk hát — szóló a jövevény, s a serleget egy hajtásra kiitta. — No még egyet! Inni is tudok ám!

Koccintottak, ittak, azután megint koccintottak. És a vendég folyton vesztetett.

Este, midőn a világító fáklyákat meggyújtották az inasok, a terem falán egy szomorú nagy árnyék gubbaszkodott a gazda árnyéka mellett.

— Ellenem dolgozik a pokol! Minden pénzem odaveszett! — szóló a vendég felindultan. — Elvesztettem egész vagyonomat. Koldus lettem!

— Tégy még egy próbát cimborá! Tedd föl a kockára fogatodat, lovaiddat! Én ezek ellen ezt a félzsák aranyat teszem.

— Nem bánom! Legyen hát! Ez az utolsó reményem! — felelte a vendég csüggedten. S reszkető kezével az ördögös kockához nyúlt. Megperdült a kocka. Mintha gunyosan siklott volna a márványasztal közepéig. Egy két pillanat és megáll. A vendég szemét tágra mereszti. Lélegzetét visszafojtja. Most... most... A kocka megáll. Páratlan számra fordult a lap. A királyi fogat, s a négy aranszörű paripa is elveszett.

A vendég végigsimitja kiizzadt homlokát. Feláll az asztaltól.

— Minden a tied! Légy boldog! — mondja alig hallhatóan s lehorgaszott fővel lassan megindul a terem szárnyas ajtaja felé. Támolyogva az udvarra ér. A friss esti szellő megérini forró arcát. Bódult agyán átcikázik a kétségbeesés.

— Mit tettem? Mit tettem! — ordította magán kívül, aztán ész nélkül rohant föl a várkastélyra, s onnan levette magát a tátongó mélységbe.

Benn a teremben pedig a gonosz lelkű főur felkacagott: Tudtam, hogy ez lesz a vége!

Másnap reggel Aladár mindjárt befogatott csodadisztes hintójába, s kiadta rendeletét a kocsisnak: *Uzvárig* meg sem állunk!

Aztán kárörvendezve gondolta magában: Hadd pukkadozzék a bátyám, ha meglátja ezt a fogatot.

Mikor Aladár megérkezett bátyja várába, Uz valóban megbámulta öccsének legújabb szerzeményét. Ilyet még ő sem látott világeletemben.

Éppen nagy lakoma volt a várban. Hosszu, gazdagon megrakott asztaloknál dőzsöltek a meghívott előkelőségek. Egyszer csak megszólal Uz, aki sokáig némán és mogorván nézett maga elé, mert nagyon bántotta a kaján irigység.

— Aladár! — kiáltotta gögös hangján. — Honnan kaparintottad meg ezt a tarka cicomás fogatot?

— Kockán nyertem, ha éppen tudni akarod! Tetszik ugye? Hiszem bizony! Nincs is ilyen fogatja senkinek. Még a királynak sincsen. Neked sem lesz bátyám! Soha életedben ennél szebb és értékesebb fogatot előmutatni nem fogsz!

E fenhéjazó szavak lelkét hasogatniak Uznak. Szeme zikrázott. Ajka megrándult. Sértett önértzetét düh fogta el. De azért hallgatással felelt. Látszott rajta, hogy bensejében viharzik az indulat, a tehetetlenség, s azon töpreng, azon gondolkozik, miként lehetne dicsekvő öccsét megalázni és a vetélkedésben végkép letiporni.

Végre egy hatalmas ökölcsapással az asztalra ütött.

— Már pedig én megmutattam neked, hencedő szájhős, hogy huszonnégy fogatból olyan fogattal jelenek meg a várudban, amilyent még álmodban sem képzelte el. És a fogat szebb, értékesebb lesz, mint a tied. Fogatodást is ajánlok erre az ígéretre. A vesztetést veszítse el várát és egész birtokát.

— Ugy legyen! Veszítse el mindent! Hallottátok-e urak? Bátyám holnap olyan fogattal állít be hozzám, az enyémet mindenben felülmúlja. Ilyes! Ti legyetek majd a bírák!

Másnap Uz, a gyűlölködő, trigyén vér összeterelette várjobbágyai leányait. Ezek közül kiválasztott szűzet, akik a legszebbek voltak. A poroszlóival meztelenre vetkőztette.

Szegény ártatlan leányok ott szégyenkeztek, pirultak hatalmas uruk. Jajveszékettek. De gyöngék voltak hozzá, hogy az erőszakos támadásnak lenálljanak.

— Tegyétek föl a hámatokat és s fogjátok be díszhintómba ezeket a pityergő némbereket! — volt a gyötlen főur legújabb parancsa.

Ekkor kezét összekulcsolva reménytelten hangon megszólalt Anna, a nyolcnyörű hajadon közül a legszebb.

— Könyörgünk jó uram! Ne vess minket világcsufjává! Miért bírnak így, hisz nem vétettünk senkinek!

— Egy szót se! Mint uratok teszem veletek, amit éppen akartok!

Vad marcona szolgák megragadták őket, s a nyolc fehér liliomszál a kezük elé került. Keserves sírásra fakadtak a befogott leányok. Uz maga pattant a bakra. Hosszu ostorával nagyot üdített a levegőbe!

— Gyil kétlábu lovacskaím! — nyolódott a főur hahotázva. — Fogatja senkinek sincsen.

De a leányok a durva nyolcszó meg se mozdultak. Székely önértzet az emberi méltóságot meg nem engedte. Mint nyolc könnyező, fehér szemű némán állottak egymás mellett.

— Hát én süket füleknek beszélek — kiáltotta a főur most már tompa haraggal. — Huzzátok a kocsit! Mondom! Mert különben a fejét üditem le!

A nyolc székely hajadon székely fogadta a halálos fenyegetést. Szegényen kintozta valamennyit. Hát vár szolgáltsága mulatott rajtuk, nevette lelki fájdalmukat.

— Előre! — ordította a várúrgán kívül földühödve, s éles eszéreményen rásujlott Anna háta. Az ostorcsapás nyomán kisk...

Vásároljon a PARISIEN-áruházban Cluj-Kolozsv

Regale Ferdinand 12. szám alatt, hol minden árucikket a legolcsóbban szerezhet be.

piros vér, s meleg csöppek fü-
végig Anna derekán. Összeráz-
harmatfinom teste. Térdre ros-
sajgató hangja felsírt az égig.
karját feje fölé terjesztve ki, így
kódolt:

Isten, te védője az ártatlanoknak,
Büntesd meg a kőszivű, kegyet-
lelkeket.

A néhány szóra irtózatos föld-
rázta meg a várat. Hataimas
agarak törtek föl a megrepedt föld-
éből. Kábitó, sisírgő, fekete gőzök
polygása és az elemek fülsiketítő
pötyögése közben a vár, a gonosz
mal és várnépével együtt elsüllyedt
tenger irtózatos torkába. Azután
rejtentő zugás támadt. Habzó
vizek vizfala lepte el a feneketlen
A toronymagasnyi hullámok ci-
taraja bugva, bömbölvé rohant
ára. Egyszerre azonban mint egy
szélre minden lecsendesült. Mint-
döngő álom nyugalma nyújtóz-
volna szét a vidéken. A vár
egy szép, tiszta vizű tó tükre
meg és derülten mosolygott fel
mennyboltra.

De nem is kell mondanom, hogy
a vidékről csodájára jártak ennek
általán természeti tüneménynek. A
parján megrémült emberek tömege
össze, akik Isten igazságosztó
látta a vár borzasztó pusztulá-

mint babonás félelemmel nézték
a tó vizét, a tó közepén hal-
rózsaszínű köd hömpölygött,
mind gyorsabban forogva álom-
alakokká, tánclepésekben lejtő
alakokká változott át. Ime a tó tük-
rebegett a nyolc habestű szűz.
állott az élükön, aki elmesélte
szülei történetüket és Uz várának bor-
pusztulását. Azután énekbe kezd-
Lágyan dalolva hirdették ki az
együtt népek, hogy ők mind a
szan Boldogország tünderei lettek
hazájukban oly jól érzik magukat,
többé sohsem kívánnak a földön
életet élni.

De valamennyien mosolyogva bu-
mitettek a tó parján álló népek
rózsaszínű köddé finomodott testük
általánul elünt a nézők előtt.

A népsokaság, de különösen a tün-
dés-vált leányok hozzátartozói ta-
danul és szomorkodva néztek a
tündérvány heiyére. Ájtatos érzésük azt
tan nekik, hogy a nyolc ártatlan
Isten választoltja lett. Közöttük
akinek kérését a Mindenható
teljesítette, a legszentebb. Fel-
a tőmeg esdeklő kiáltása:

Társaidal együtt maradj itt köz-
zent Anna, te boldogságos szent

hívásra visszafeltt szép tisztán
ben a nyolc hajadon: Te bol-
szent Anna!

Ekkor a parion megszólalt egy a
sok közül: Hallottátok-e a választ?

S a hajadonok lelke visszhangozta:
Hallottátok-e a választ?

— Ezentul e csodató neve legyen
Szent-Anna tó!

S a bércről visszazugott a szentesítő
válasz: . . . neve legyen Szent Anna tó.

* * *

És azóta így hívják ezt a gyönyörű
tengerszemet, amely körül a nyolc ár-
tatlan hajadon láthatatlan szelleme csen-
gő visszhangban még most is mindig
életjel ad magáról.

A tó parján pedig végigterül messzi
szélességben egy égszínkékvirág-
szőnyeg: a nefelejts!

Teleky Dezső.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

**I. Saját érdekében ne feledkez-
zék meg hármias nyerepályá-
zatunkról!**

**II. Ismételten felkérjük előfize-
tőinket, hogy a pénzesutalvány meg-
felelő helyén a küldött pénz ren-
deltetését mindig pontosan részle-
tezni sziveskedjenek és sohase fe-
ledjék el a törzskönyvi számukat
is közölni.**

Zs. B. Csikdánfalva, V. B. Buzásbesenyő,
O. I. Lupény, M. A. Petrozsény, F. A. Ikafalva,
M. K. Mócs, M. A. Medgyes, P. F. Vulkán,
L. D. Éradony, A. E. Medesér, Gy. D. Simon,
Sz. Z. Lupény, B. E. Túr, özv. B. B.-né Val-
kány, Gy. F. F. Futásfalva, B. A. Csomafája,
K. D. Cserefalva, S. L. Erdőgyarak, R. M.
Kézdszentlélek, M. I. Nádasdaróc, Gr. F. Lu-
pény, P. I. Kézdszentlélek, K. A. Mihályfalva,
R. S. Pipe, T. L. Petrozsény, N. L. Petrilla,
P. S. Kendermál, P. I. Brassó, Kr. J. Petro-
zsény, özv. Zs. J.-né Görgényszentimre, K. B.
Érkésérű, B. B. Dész, P. P. Homoródszentmár-
ton, B. E. Erdőd, D. B. Zalatna, T. I. Béga-
hosszapatak, K. J. Bálá, K. A. Káposztásszent-
miklós, I. L. Szövérd, N. P. Fintaháza, V. J.
Marosszentkirály, E. J. Oravicabánya, K. J.
Szapárfalva, W. B. Belényes, U. T. Varsolc,
K. I. Kézdvásárhely, G. M. Árapatak, P. J.
Nagysolymos, V. M. Mezőtelegd.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és
önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszte-
letünket, halánkat és köszönetünket, bizalom-
mal kérjük és várjuk további eredményes tá-
mogatásukat.

D. S. Tüirkös. Előfizetése rendben 1925.
XII. 31-ig, üdvözet, — K. Zs. Szinerváralja
Az apróhirdetés egyszeri közlésének díja a
beküldött szöveggel 50 L., s így még 20.-L-t
kérünk. — D. L. Nagyllonda. Hálás köszönet,
az 50 L. bejött, rendben 1925. IX. 1-ig, üd-
vözet. — J. J.-né Zsibó. Köszönet, a 280 L.
bejött, IV. 1-től a lap kiküldve, üdvözetünk.
— Dr. B. K. Láposbánya. Könyv kiadva is-
mertetésre, mihelyt megkapjuk, azonnal kö-
zölni fogjuk, őszinte üdvözettel. — K. B. E.
Krassóvár. Hálás köszönet, naptár kiment, kért
címekeket a Minerva könyvkereskedés Cluj-Ko-
lozsvár, Str. Regina Maria 1. fogja megküld-
deni. — B. J. Barétyószéplak. Mindkettőjük
(B. J. és K. J.) javára elkönyvetve 100—100
L. — N. A. Sepsibilkszád. A kéredezett ház-
sorsolás (Kolozsvár, Tordal-u.) elhalasztva jun.

29-re. O. J. Marosszentgyörgy. A 135 L. be-
jött, rendben 1925. XII. 31-ig bezárólag. —
T. A. Csikmadaras. Hálás köszönetünk. A vér-
tetű-irtás legalkalmasabb ideje az őszi lomb-
hullástól március végéig tart, míg a vértetű-
folt nem pelyhedzik és amíg a lombjavesz-
tette fán jól látható irtása végeit az alfán
levő minden sebet, származzék ez metszésből,
törésből, zuzásból, rovar vagy nyulrágásból,
éles késsel úgy vágjuk ki, hogy a széle síma
legyen, azután bekenjük sűrűn folyó *Almola-
kátránnyal*, nemcsak az egész sebet, hanem
ugy, hogy még egy ujjnyira körös-körül is
takarja azt, E célra nem használható a keres-
kedelmi kátrány, hanem csak a káros anya-
goktól mentes, hidegen folyó és jól kenhető
Almola vértetű-kátrány, (árulítja Hann és
Társas cég, Cluj-Kolozsvár, Deák Ferenc-u. 11.)
Az igen híg kátrány nem jó, mert belvődik a
fába és árt neki. A sebet úgy fedje a sűrű ká-
trány, hogy az alá került vértetű elpusztuljon.
Vékonyabb ágakon és gyökereken a vértetves
helyeket 10 százalékos „*Enda Chionin*”-nal
(10 kg. *Enda Chionin* 100 liter vízre) beecse-
teljük. Általában megjegyezhető, hogy a vér-
tetű irtásának *egyedüli módszere a szorgal-
mas és kitartó Almola-kátrányozás*. — K. A.
Hegyközpályi. Rövid értesítést, mely egy te-
vékeny életet buzdító példaként állít be, igen
szívesen veszünk, köszönet és üdvözet. —
H. M. Homoródszentpál. A. I. névre Ameri-
kába a lap 1925. I. 1. óta jár, a „Vadrózsák”
nem kapható. — özv. G. J.-né Nagyzerind.
A 100 L. bejött, rendben 1925. XII. 31-ig be-
zárólag. — J. Gy. Kézdvásárhely, A 214 L-t
megkaptuk, naptár elküldve. — A. G. Kiska-
pus. 1925. IV. 1-től XII. 31-ig esedékes 80
L., Pásztortűz megindítva, a kéredezett személy
valóban azonos a nagyenyedi primariussal,
hálás köszönet szép leveléért. — J. D. Ho-
moródszentpéter. Irásából okvetlenül közölni
fogunk, levele bizonyosan kinn van megvála-
szolás alatt, mert nem találjuk, szíves türel-
mét kérve üdvözöljük.

Beérkezett és nyugtázni kért pénzek. Cs. J.
Székelyudvarhely 420, V. M. Mezőtelegd 660+
500, Cz. K. Kisjénő 400, Dr. M. M. Magyar-
lápos 300, Szamos — Szatmár 65, J. V. Sü-
telmed 1000, W. B. Petrozsény 480, Gr. F.
Lupény 1090, M. I. Istensegits 2216, B. E. Erd-
död 1861, B. V. Várvid 180, K. Á. Káposz-
tásszentmiklós 150, K. B. E. Krassóvár 200,
H. P. Zernest 120, K. A. Lázárfalva 425, Cs.
J. Kovászna 300, F. M. Árpád 200, B. J. Bor-
szék 200, St. S. Érolaszt 250, H. J. Szilágy-
somlyó 354, S. M. Nagybánya 208, G. F. Lu-
pény 200, A. A. Kisiratos 180, S. E. Szék 710,
F. L. Ujszentanna 463 Lei.

**Ingyen kapja meg idej naptárun-
kat, ha két új előfizetőt szerez!**

Babós és Társai
vaskereskedése
Regina Maria
21. sz.

Legjobban felszerelt gazdasági
gép, eke, borona és alkatrészek
raktár, vadásztöltények.

Apróhirdetések.

A Magyar Nép kiadóhivatalánál előfizetőink által kedvezményesen vásárolható könyvek (a könyv címe után az első szám a könyv bolti ára, a második az előfizetői ár, ha kiadóhivatalunkban veszik meg a könyvet, a harmadik, ha ajánlva, a negyedik, ha utánvétellel küldjük meg):

Vöfélykönyv, Históriai könyv, Szavalókönyv, Földmérés kis könyve, Bokréta Jókai műveiből 15—10—14—15; Erdélyi Magyar Naptár 20—11—14—15; Betyár kendője 25—20—24—25; dr. Gyárfás Elemér: Bethlen Miklós kancellár 80—60—64—65; dr. Kristóf György: Jókai Mór élete 50—40—44—45; dr. György Lajos: Pásztorítz Almanach 150—100—104—105; Lakner Ernő: Lelki harmat (róm. kath. Imakönyv) 30—27—29—30; P. Olasz: Világproblémák 50—40—44—45; Benkő Anna: Gyermekek mesék (képes) 70—50—54—55; Jánossy—Tóth: Körbe-körbe (képes meséskönyv) 70—50—54—55; Walter Gyula: Izenet a világnak (versek) 50—40—44—45; Szigethy József; Országos Almanach 250—150—158—160. S. Nagy László: Jókai szerelmei (novellák) 40—30—34—35 L.

Előbbi árjegyzékeink érvénytelenek.

Felvétel tanítóképzőbe. A csikszeredai r. kath. tanító- és kántorképző intézetbe négy középiskolát (gimnázium, polgári) végzett ifjakat felvesz az intézet igazgatósága. Az intézetben bennlakás van, ahol a növendékek mérsékelt díjért teljes ellátást és lakást kapnak, gondos felügyeletben s nevelésben részesülnek. Az internátusban néhány ingyenes és féldíjas hely is lesz a szegénysorsú tanulók részére. Felvételért a kérések a tanítóképző igazgatóságához Mercurea Ciuc—Csikszereda nyújtandók be.

6 HP benzínmotor garnitúra jó állapotban eladó, cséplőszekrény osztályozó hengerrel, toklaszolóval. Cim: Pál István Torockó, Torda-Aranyos megye.

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87.

Eladó Satul-Ciuc (Csókfalva, Judetul Mures-Turda vm.) községben egy három kövű vizimalom, lakóház és gyümölcsös kerttel, 1 és 1/2 hold kaszálóval örök áron eladó, azonnal átvehető. Értekezni lehet a satul-cioci (esókfalvi) körjegyzőtől iródban.

Nincs kedvesebb, mint a meglepetések! Nagy öröm a léleknek, ha váratlanul nagy ajándékhoz, vagy nyereséghez jutunk a szerencse kegyelméből, ami talán megváltoztatja egész életünket. Mit szólna olvasónk, ha holnap hirt hozna neki a táviró: 100.000 lejt nyert. Ugrálna az örömtől. De

nyerni csak úgy lehet, ha van a zsebében néhány sorsjegy az erdélyi Román Sajtószindikátus sorsjegyeiből. Egy sorsjegy csak két lejbe kerül. Huzás garantálva aug. 16 án. Rendeljen tehát 5—10—20 sorsjegyet darabonként két lejért, postautalványon vagy bélyegeken a Rudolf Mosse r.t. hirdetési vállalat utján Kolozsvár, Str. Regina Maria 37. (Sajtósorsjáték jelige alatt.)

Intéző, családos, józan, szorgalmas, vizsgázott gazdaságt. nagyobb szőlőbirtok kezelésére ajánkozik. Állást bármikor elfoglalhat. Ajánlatokat „Intéző” jeligére a kiadóhivatalba kérünk.

Eladó Szolnok-Doboka megyében 94 holdas prima birtok, ujonnan épült 4 szobás, gyönyörű verandás udvarház, szép kis parkkal és gyümölcsösökkel, amely a falu kellős közepén van. Ajánlatokat „Eladó birtok” jeligére a kiadóhivatalba kérünk.

Fiatál, gyermektelen házaspár hegyi levegőjű vidéken, a fővonal mellett, elvállalja 2 gyermek nyaraltatását. Ajánlatokat „Nyaraltatás” jeligére a kiadóhivatalba kérünk.

ARANYOSGYÉRESI

AGYAGIPAR

R.T.

Ajánlja elsőrangú, földgázzal égetett, hornyolt és hódifarku tetőcserepét, normál és németmértű fali- és kúttéglaát valamint elsőrendű különböző méretben készült alapcsöveit.

Dég és Iroda Torda-Torda. Tel. sz.: 107.

Gazdák figyelmébe!

Tegyen kísérletet

Lactil tejjel

melyből néhány csepp elegendő 1 liter tej megalvasztására. Kapható kisebb-nagyobb mennyiségben a főraktárban.

Dr. BIRÓ gyógyszerész,
Cluj—Kolozsvár.

A megerőltető tavaszi munkáknál nélkülözhetetlen a 60 év óta bevált és mindenütt használt

KWIZDA-féle FLUID

lovak lábainak ápolására, ha azokat betegségtől megakárjuk óvni,

KWIZDA-féle

marhapor

KWIZDA-féle

sertéspor

Eredeti csak a

KWIZDA

felirással.

Máshülömben értéktelen hamisítvány.

A LEGIZLÉSESEBB NYOMTATVÁNYOK A „MINERVA” KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETÉBEN KÉSZÜLNEK. 10 CLUJ, STR. BARON L. POP. 5.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS.

A kiadásért felel:
PETRES KÁLMÁN
kiadóhivatali igazgató.